

Forholdet kan dog stille sig anderledes, og det skal saaledes nævnes, at der f. Eks. i Aaret 1890 paa forskellige Kommuner i Frederiksborg Amtsradskreds blev lignet mere paa Formue og Vejlighed end paa Hartkornet, nemlig i Frederiksborg Slotsfogd: 6,533 Kr. paa Formue og Vejlighed mod 6,141 Kr. paa Hartkorn, Slangerup By: 2,403 Kr. mod 2,370 Kr., Farum: 5,227 Kr. mod 4,815 Kr., Hørsholm: 5,935 Kr. mod 3,427 Kr., Tiløb: 27,509 Kr. mod 21,160 Kr. Men den samlede Stattepaaligning i Amtsradskredsens Kommuner gav dog: 285,126 Kr. paa Hartkorn mod 210,527 Kr. paa Formue og Vejlighed.

At Hartkornet saaledes bærer den aldeles overvejende Del af Kommunernes Udgifter har utvivlsomt haft sin historiske Berettigelse paa et Tidspunkt, hvor Hartkornet saa at sige var den eneste faste Værdi i Landkommunerne; men forandrede Samfundsforhold og da navnlig den stærke Udvikling af Kommunikationsmidlerne have medført, at der

rundt om i Landkommunerne er fremvokset kommercielle og industrielle Etablissements, lige som der ogsaa navnlig i Landkommuner, der ligge i Nærheden af Byerne, i stort Omfang er blevet opført Høststeder og andre Beboelsesbygninger. — Tanken er derfor naturligt bleven henledet paa Muligheden af at finde andre Statteobjetter end Hartkornet og derved gennem tilvejebringe en bredere Basis for Landkommunernes Udgifter, og Tanken herom har under de for Landbruget vanskelige Forhold trængt sig saa meget mere paa, som det maa erkendes, at Kommunernes Udgifter ere i stadig Stigning, og at navnlig den allernyeste Tids Lovgivning har lagt nye og betydelige Byrder paa Kommunerne.

I sidstnævnte Henseende skal for Amtskommunernes Bedkommende fremhæves de betydelige Udgifter, som Epidemilovene af 20de April 1888 og 30te Marts 1892 have medført, og nogle Eksempler skulle nævnes paa, hvorledes Epidemidudgifterne i forskellige Amtsradskredse ere vokse:

	1877—78.	1885—86.	1892—93.
Præsto Amtsradskreds	1,500 Kr.	3,000 Kr.	5,100 Kr.
Maribo —	1,000 —	2,500 —	7,000 —
Viborg —	125 —	1,360 —	6,450 —
Ribe —	828 —	400 —	9,000 —

Bestemmelsen i Sygeforsøvelsen af 12te April 1892 § 12, hvorefter Betalingen for Medlemmer af anerkendte Sygekasser bl. a. paa Amtssygehuse i et vist Tidrum er høist Halvdelen af den ellers fastsatte Betaling for hver indlagt Person kan ogsaa paaregnes at medføre en Del Udgifter for Amtskommunerne, der jo for den væsentlige Del eje Sygehuse paa Landet. I denne Forbindelse kan ogsaa fremhæves, at den ved Befolkningens Tiltagende stigende Trang til flere Sygehuse og den som Følge af den moderne Hygiejnes Fordringer ofte kostbare Drift af Sygehuse paalægge Amtskommunerne betydelige Byrder.

Som andre Love fra den nyeste Tid, der have lagt forøgede Byrder paa Amtskommunerne, kunne nævnes Lov 1ste April 1887 om Foranstaltninger mod Oldenbør, hvorefter Amtsrepræsentationsfonden har at bære en Trededel af Udgifterne ved Indsamlingen, samt Lov om det offentlige Fattigvæsen af 9de April 1891, hvorefter Forsørgelsen af alle heri Landet værende trængende Udlændinge, der ej have Indfødsret, er lagt over paa de store Kommuner. — Men foruden de af for-nævnte Love flydende Udgifter maa ogsaa fremhæves Amtskommunernes betydelige Udgifter til Bevæsenet, og der spores da ogsaa

i Amtskommunerne en Stigning af Hartkornsbidraget.

For Sognekommunernes Bedkommende maa navnlig fremhæves Lov af 9de April 1891 om Alderdomsunderstøttelse til værdige trængende uden for Fattigvæsenet, der ikke uvæsentligt har forøget Kommunernes Udgifter; i Aaret 1891, i hvilket Nar Loven kun havde Gyldighed fra 1ste Juli, blev der saaledes af Sognekommunerne i en enkelt Amtsradskreds indredet i Alderdomsunderstøttelse 17,482 Kr. 85 Ø. eller gennemsnitlig 1 Kr. 54 Ø. pr. Ud. Hartkorn. — Naar det ovenfor blev nævnt, at Forsørgelsen af Udlændinge ved den ny Fattiglov af 9de April 1891 er lagt over paa de større Kommuner, hvorved jo er skabt en Lettelse for de smaa Fattigkommuner, skal bemærkes, at Fattigloven ved hele sin humanere Retning utvivlsomt vil forøge Kommunernes Fattigudgifter, og navnlig vil den Række af Bestemmelser, der hjemle Hjælp af det offentlige, uden at saadan Hjælp faar Fattighjælps almindelige Virkninger over for den trængende, sikkert bevirke, at det offentlige Hjælp vil blive paakaldt i mange flere Tilfælde end tidligere.

Der kan ogsaa nævnes den oven for citerede Lov af 1ste April 1887 om Foran-